

YMPÄRISTÖVALIOKUNNAN MIETINTÖ 12/2005 vp

Hallituksen esitys laiksi asumistukilain 15 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 22 päivänä syyskuuta 2005 lähettänyt ympäristövaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi asumistukilain 15 §:n muuttamisesta (HE 135/2005 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- asuntoneuvos Raimo Kärkkäinen, ympäristöministeriö
- lakimies Mikko Horko, Kansaneläkelaitos
- puheenjohtaja Herkku Hernesniemi, Asukasliitto ry
- järjestösihteeri Ilpo Eerola, Vuokralaisten Keskusliitto ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan asumistukilakia muutettavaksi. Tarkoituksena on parantaa asumistukea saavan pitkäaikaistyöttömän asemaa työllistymistilanteessa sekä tehostaa tukijärjestelmän hallinnollista toimivuutta vähentämällä työllistymisen johdosta tehtävien tarkistusten yhteydessä syntyviä liikkamaksuja ja tukien takaisinperintöjä. Lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että asumistuen tulojen muutoksen vuoksi tehtävän tarkistuksen tarkistusajankohtaa lykätään

pitkään peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea saaneen henkilön työllistyessä. Esitys liittyy hallituksen elokuussa 2005 hyväksymään vähävaraisten asemaa parantavien toimenpide-ehdotusten kokonaisuuteen.

Esitys liittyy vuoden 2006 talousarvioesitykseen ja se on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2006.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksen-

mukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

Muutos parantaa pitkäaikaistyöttömien asemaa ja kannustaa työpaikan vastaanottamiseen, kun asumistukea ei samalla heti menetä, vaan tu-

lojen noustessa tuki tarkistetaan kolme kuukautta myöhemmin kuin se muuten tarkistettaisiin. Asumistuen välitön tarkistaminen työllistymisen jälkeen aiheuttaa usein tuen pienenemisen tai lakkaamisen, aiheuttaa toimeentulotuen tarvetta ja johtaa tukien takaisinperintään. Takaisinperintä vaikuttaa usein kielteisesti pitkäaikaistyöttömän työllistymismotivaatioon.

Ehdotettu muutos on oikeansuuntainen, joskin sen kohderyhmä on verrattain pieni, eikä muutos luonnollisesti vähennä kokonaistarkastelun tarvetta jatkossa työllistymisen esteiden poistamiseen. Valiokunta pitää lainmuutosta tärkeänä, sillä se kohdistuu kaikkein heikoimmasa asemassa olevaan väestönosaan.

Tukijärjestelmän ymmärrettävyyden, selkeyden ja tehokkuuden kannalta on välttämätöntä, että muutos kohdistuu selkeästi rajattuun ryh-

mään ja että sen soveltaminen on mahdollisimman yksiselitteistä. Valiokunta pitää kuitenkin lainmuutoksen tarkkaa seuranta tarpeellisenä, jotta varmistutaan tuen tarkoituksenmukaisesta kohdentumisesta käytännössä ja vältetään uudenlaisen väliinpuotoajaryhmän syntyminen. Tällainen uhka voi liittyä esimerkiksi yhden vuoden yhtäjaksoisen peruspäiväraha- tai työmarkkinatukijakson väliaikaiseen katkeamiseen.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella ympäristövaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 9 päivänä marraskuuta 2005

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Pentti Tiusanen /vas
vpj. Heidi Hautala /vihr
jäs. Christina Gestrin /r
Susanna Haapoja /kesk
Rakel Hiltunen /sd
Tuomo Hänninen /kesk
Antti Kaikkonen /kesk

Jouko Laxell /kok
Heikki A. Ollila /kok
Eero Reijonen /kesk
Säde Tahvanainen /sd
Satu Taiveaho /sd
Unto Valpas /vas
Ahti Vielma /kok.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Ekroos.